

Naturbarnet

Av Ulf Emanuelli

Bill Clinton var både Saturday night Bill och Sunday morning Bill. Lika omdömeslös som han verkade i det privata, lika seriös och disciplinerad var han som president.

NÄR JOE KLEIN ger ut en bok om Bill Clinton blir det genast intressant. Det är inte första gången han skriver om den förre presidenten. 1996 utkom, under pseudonymen Anonymous, nyckelromanen Primary Colors, skriven när Klein som journalist på Newsweek följde Clintons valkampanj 1992. Boken blev sedermera film med John Travolta och Emma Thompson i huvudrollerna.

Det är tydligt att Joe Klein är imponerad av Bill Clinton men han

"I did not have sexual relations with that woman."

är också – som den som läst Primary Colors förstår – mycket kritisk. Det är en komplicerad bild av Clinton som framträder i "The Natural". Dick Morris, Clintons förre mediekonsult, menade att Clintons personlighet var kluven mellan Saturday night Bill och Sunday morning Bill. Denna tudelning blir tydlig i Kleins bok. Få moderna politiker har förmågan att uttrycka empati och närhet som Clinton. Samtidigt var han kapabel att svika sin familj och sina närmaste vänner gång efter annan.

Klein menar att Clinton som president var seriös, disciplinerad och inriktad på sakfrågor. Beträffande de flesta inrikespolitiska sakfrågor hade han en imponerande detaljkunskap och engagemang. I debatter var Bill Clinton fullständigt överlägsen, han

kunde avslappnat och övertygande redovisa en aldrig sinande ström av fakta. En speciell händelse under Clintons presidentskap visar på exceptionell förmåga att hantera situationer (den har beskrivits tidigare, men den imponerar uppenbarligen på Klein också). Bill Clinton skall hålla sitt årliga State of the Union-tal inför kongressen. När applåderna tystnar och presidenten skall inleda talet upptäcker han, liksom medarbetarna, att det på telepromptern rullar ett sex månader gammalt tal. Clinton tvingades att improvisera, inför kongressen, ända tills det rätta talet kom upp på telepromptern. Och åhörarna märkte inget.

Samtidigt tecknas bilden av en cynisk president styrd av en mediestrategi, där ingenting görs eller sägs utan att det har gjorts mätningar bland väljarna. Till och med under Lewinskyskandalen gjordes mätningar på hur det amerikanska folket skulle reagera på ett eventuellt erkännande. I en annan ökad mätning ställdes frågan hur väljarna skulle reagera på olika semesteralternativ som presidenten skulle kunna tänkas välja. Klein påvisar också Clintons förhållandevis avslappnade attityd till sanningen. Tre citat kommer för alltid att vara förknippade med Clinton:

"I have experimented with marijuana a time or two. And I didn't like it, and didn't inhale, and didn't try it again."

"I am going to say this again: I did not have sexual relations with that woman – Miss Lewinsky."

"It depends on what the meaning of the word 'is' is. If the – if he – if is means is and never has been, that is not – that is one thing. If it means there is none, that was a completely true statement."

Bill Clintons tid som president präglades av hårda och öppna konflikter mellan presidenten och de republikanska delarna av kongressen. Joe Klein förklarar mycket av den hänsynslösa konfrontationen med Newt Gingrichs ledarskap, men framhåller också att ursprunget till de hårda konflikterna kan sökas längre bak i tiden, särskilt under den tid som demokraternas dominans av kongressen ledde till arrogans och översitteri.

Skandalen kring Monica Lewinsky kommer för alltid att vara nära förknippad med Bill Clinton. Av denna anledning är det naturligt att den ägnas stort utrymme. Det är onekligen förvånande att en person som valts till ett av världens främsta ämbeten, efter många års kämpande i uppförtsbacke, tar så stora risker med sin framtid, sin familj och sitt ämbete. Det är givetvis berättigat att fråga sig om det uppenbart dåliga omdöme som Clinton visade i detta fall begränsade sig till privatlivet. Klein ställer till exempel frågan om flera av de militära operationer som utfördes i samband med Lewinskyskandalen skulle ha utförts i annat fall.

Joe Kleins bok är mycket välskriven och detaljerad. Den behandlar många sakfrågor på ett seriöst och djupgående sätt. Den är ett allvarligt försök att kortfattat och uppriktigt beskriva Bill Clintons presidentskap.

Ulf Emanuelli (ulf.emanuelli@moderat.se) är pol mag och assistent i Europaparlamentet.

BOKFAKTA

Författare: Joe Klein

Titel: The Natural

Förlag: OHodder&Stoughton, London, 2002